

Kraków

Kraków – warto wiedzieć

Pomiędzy niebem i ziemią: Skałka i jej wiele wymiarów

W religijnym odczuciu to góry, a nie pagórki są bliższe Bogu. Od pradawnych czasów człowiek uważał właśnie górskie szczyty, z powodu ich kierowania w stronę nieba, za miejsce zamieszkania Boga, który swój majestat skrywa za obłokami. (W Księdze Wyjścia napisano: „Góra zaś Synaj była cała spowita dymem, gdyż Pan zstąpił na nią...”) Spojrzenie ku górze jest wyrazem zwrócenia się ku Bogu – pisze w książce „Skałka. Pomiędzy niebem i ziemią” o. Andrzej Napiórkowski, zaznaczając, że także Skałka – siedziba oo. paulinów (kiedyś wapienna góra, a obecnie krakowskie wzgórze, zlokalizowane w centrum miasta) przesiąknięta jest wieloma wartościami chrześcijańskimi, historycznymi, naukowymi, artystycznymi i patriotycznymi.

i Dialogu UP JP II. W latach 2002–2008 był rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Ojców Paulinów w Krakowie oraz przeorem klasztoru paulinów Na Skałce. Jego dorobek naukowy obejmuje blisko 200 publikacji, w tym 18 książek. Wspomniany album należy do jednej z nich.

Dzisiejszy kościół na Skałce jest prawdopodobnie trzecim z kolei, jaki stanął w tym miejscu. Pierwotną romańską rotundę św. Michała Archanioła, w której miał zginąć bp Stanisław, przebudowano na modłę gotycką z fundacji Kazimierza Wielkiego w XIV wieku. Ten zaś kościół, zniszczony podczas najazdu Szwedów w połowie XVII wieku, zdecydowano się rozebrać. Obecna Świątynia – barokowa – nosi podwójne wezwanie: św. Michała Archanioła oraz św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

W latach 2007–2009 zrealizowano program badawczy nr N109 017 32/0736 pt.: „Średniowieczny kościół i klasztor oo. Paulinów na Skałce na krakowskim Kazimierzu – od przedlokacyjnej osady do ośrodka kultu św. Stanisława”. Program realizowany był w Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie przez zespół badaczy pod kierunkiem Jacka Poleskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Wzięli w nim udział archeolodzy: Ewa Kubica-Kabacińska (Muzeum Archeologiczne w Krakowie) i Dariusz Niemiec (Instytut Archeologii UJ), zaś jako konsultanci: historyk sztuki Marcin Szyma (Instytut Historii Sztuki UJ) i numizmatyk Mateusz Woźniak (Muzeum Narodowe w Krakowie). Szczegóły dotyczące przebiegu i wyników badań można znaleźć w wydanej przez PAU książce „Średniowieczny kościół na Skałce w Krakowie w świetle badań interdyscyplinarnych.” W tym miejscu warto przytoczyć fragment recenzji autorstwa Marka Walczaka: „Współczesna sylwetka krakowskiego kościoła na Skałce nie pozwala się nawet domyślać, jak to miejsce kultu św. Stanisława wyglądało w średnio-

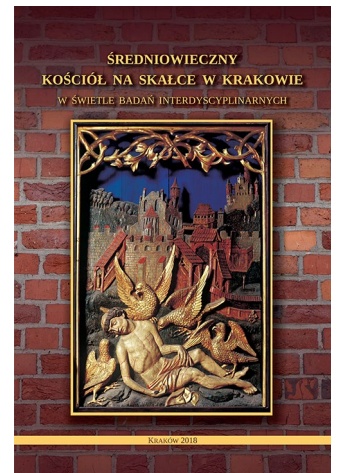
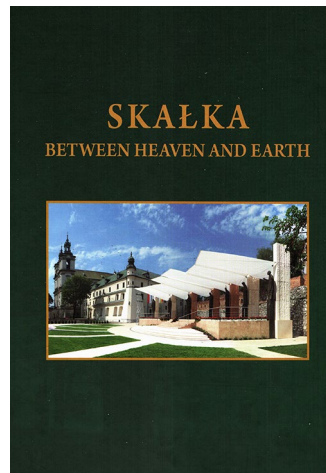
Fot. Marian Nowy

Andrzej Napiórkowski na Skałce

„Skałka. Między niebem i ziemią” – to tytuł albumu, który w symboliczny sposób oddaje charakter i charyzmat tego niezwykłego miejsca – klasztoru Ojców Paulinów na Skałce w Krakowie. Ten piękny album opowiada o Skałce w czterech zasadniczych wymiarach: sanktuaryjnym – jako Bazyliki św. Michała Archanioła i św. Stanisława biskupa, zamęczonego tu w 1079 r.; monastycznym – wspólnoty ojców i braci paulinów, duszpastersko i charytatywnie posługującym pielgrzymom; kulturowo-edukacyjnym – od ponad 350 lat istnieje tu studium filozoficzno-teologiczne, dziś posiadające kształt międzynarodowego Wyższego Seminarium Duchownego Zakonu Paulinów i Zespół Biblioteczno-Muzealny; patriotycznym – związany z Panteonem Narodowym, ale także z licznymi wydarzeniami naukowymi, artystycznymi, muzycznymi i narodowymi. Osobny rozdział poświęcony jest Ołtarzowi Trzech Tysiącleci – monumentalnej budowli pomyślanej jako oprawa dla corocznej procesji ku czci św. Stanisława z Wawelu na Skałkę. Walorem albumu, oprócz interesującego tekstu, jest bogaty materiał ikonograficzny, ukazujący historię Skałki i jej teraźniejszość.

Autor albumu Andrzej Napiórkowski jest paulinem i jako teolog specjalizuje się zwłaszcza w eklezjologii integralnej (fundamentalnej i dogmatycznej). Pracuje w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, gdzie na Wydziale teologii kieruje Katedrą Eklezjologii. Jest też zastępcą dyrektora Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii

wieczu. Próba rekonstrukcji jego najstarszej zabudowy wymagała niemal detektywistycznej pracy specjalistów z różnych dziedzin. Dzięki zestawieniu źródeł pisanych i ikonograficznych z wynikami badań archeologicznych z lat 2007–2008 i tych najnowszych z roku 2017, otrzymujemy oryginalną, spójną wizję przeszłości” pisze Marek Walczak.

MARIAN NOWY

Kawiarnia Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności zaprasza na kolejne spotkanie. Profesor Andrzej Napiórkowski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II) przedstawi wykład: „Pomiędzy niebem i ziemią: Skałka i jej wiele wymiarów”. Spotkanie odbędzie się 21 października br. (poniedziałek) o godz. 18.15 w Dużej Auli PAU, przy ul. Sławkowskiej 17 I p. w Krakowie.